

ZOEKTOCHT NAAR VRIJHEID

De sloopshoorn toetert. Het sloop nadert de kade.
José staat aan de reling. Langzaam nadert hij de stad.
Hij ziet de contouren van Amsterdam Torens en daken, die zich steeds scherper aftekenen tegen de grijze lucht.
Eindelijk is hij er. Zijn doel is bereikt. Aan de inquisitie ontsnapt!
Langzaam zakt de spanning uit zijn lijf weg.
In een flits komen de gebeurtenissen van de afgelopen weken voor zijn ogen.
Zijn oom, die kans had gezien zijn vlucht te regelen.
Zijn zus, die de gele ster van zijn cape had getornd en zijn zwarte kuif had geblondeerd.
Het mapje met geld, dat ingenaaid werd in zijn jas.
De nachtelijke loop naar de haven. Ongezien had hij in het duister het sloop kunnen beklimmen.
De schipper van het Hollandse vaartuig had hem ingezet als kokmaat en hem zijn kajuit geweest. Zijn woorden waren kortaf, maar zijn ogen keken vriendelijk.
O, wat was hij zeeziek geweest, die eerste twee dagen.
Gelukkig was Joris, de sloopkok, vriendelijk voor hem geweest.
José dacht onwillekeurig aan thuis. Hun steegje in Oporto. Hun kleine huis.
Even schiet een pijnscheut door hem heen.
Zijn ouders. Vader en moeder. De nachtelijke inval. De dagen van verschrikking.
Het bittere einde....
Ook hij liep gevaar.
Hij duwt zijn gedachten weg. Kijkt om zich heen. Het bruisende leven van de haven.
Talloze masten en vlaggen. Geluiden vanaf de wal. Gebeier van kerkklokken.
Op de kade vóór hem krioelt het van mensen. Havenarbeiders sjouwen hun last.
Visvrouwen prijzen hun waar. Wandelaars nemen de schepen op. Mannen met breedgerande hoeden begroeten elkaar.
In Amsterdam zal hij veilig zijn. Hij zal mensen van zijn volk zoeken. Dat zal niet moeilijk zijn. Hij zal ze herkennen aan hun spraak, hun kleding, zelfs hun gebaren.
Hij kent de naam van een rabbijn, Levie ben Manasse. Die zal hem vast helpen zijn weg te vinden in de stad. Er is een synagoge. De stad wordt zelfs, zei men, met een Hebreeuwse naam Mokum genoemd. 'Grote stad'.
Ineens bedenkt José dat hij nu zijn echte naam weer kan dragen: Noah!
Zal hij werk vinden in Amsterdam? Misschien als diamantslijper, zoals meer Joden?
Zou dat wat voor hem zijn?
Nu luidt de bootsman de sloopshoorn. De ontschepping kan beginnen.
Zijn ogen zoeken de schipper. Hij loopt op hem toe en geeft hem een hand: 'Dankoewel', zegt José met het pas geleerde Hollandse woordje.
Dan slaat hij zijn plunjezak over zijn schouder. Loopt de loopplank af naar de kade, de stad in. Op weg naar een nieuwe, maar nog onzekere toekomst.

Verhaal geïnspireerd door Simon Schama, Geschiedenis van de Joden II,

2.09.2018 Arie Romein